

— I številke in statistike o tako zvanem alkoholnem vprašanju v Sloveniji so naravnost pretresljive, enako kot številke o socialnih razmerah šolskih otrok, ki smo jih objavili v prejšnji številki.

Alkoholizacija Slovenije je 70 odstotna. Od 95 odstotkov naše šolske mladine je lani uživalo alkoholne pijače 67 odstotkov, otrok pijancev je 6,23 odstotka, 64,34 odstotka nosečih mater pije alkoholne pijače, 34,77 odstotka dojenčkom dajejo piti opojne pijače. Od 10 tisoč 848 pijancev v Sloveniji je 6807 družinskih očetov, izmed katerih je 93 odstotkov gmotno slabo stoječih, ki pa imajo skupno 31.690 otrok.

Od vseh otrok, ki so v šolskem l. 1936/37. obiskovali nižjo osnovno šolo, jih je zaostalo 21 odstotkov, med tem ko jih je v višji osnovni šoli zaostalo 11 odstotkov. Primerjajte šolske uspehe v vinorodnih z uspehi v nevino-rodnih krajih; najlepše uspehe najdete v nevino-rodnih krajih. Dejstvo je, da so nepopolni šolski uspehi največji tam, kjer je možnost vpliva alkohola na mladino največja. (»Edinost«, 11. VI.)

Najboljši trboveljski premog, suha bukova drva, bukove odpadke nudi trrdka

„KURIVO“ družba z o. z.

Tyrševa cesta 31 Telefon 34-34

— I Nova ureditev šolstva. Minister za narodno vzgojo Rust je po potovanju v Avstriji napovedal preureditev šolstva. Ljudske in glavne šole ostanejo nespremenjene. Srednje šole se preuredijo v višje šole (Oberschulen) in bodo imele v prvih štirih razredih enoten učni red, šole v višjih razredih se nato izvede ločitev v humanistično (sedanja gimnazija) in naravoslovno stroko (sedanja realka). Na visokih šolah se izvede sprememba, v kolikor jo tirja narodno-socialistični svetovni nazor. V letu 1939. se uvede začetek šolskega leta z veliko nočjo, kakor je urejeno v starem rajhu. Brezposelnost učitelstva, ki je v Avstriji zaradi pomanjkanja šoloobveznih otrok naraščala, je omiljena s tem, da odide 1300 učiteljev poučevati v južno Nemčijo in Porenje. — Učiteljska oz. nadučiteljska mesta so razpisana v naslednjih krajih s pripombo, da morajo imeti prosilci izpit iz slovensčine: Okraj Celovec — dežela: Kapla na Dravi, Hodiše, Smarjeta v R., Ljubelj, Medgorje, Škofiče; Beljak — dežela: Domačale, Skočidol, St. Ilj, Ledince, Loče, St. Lenart pri Sedmih Studencih, Malošče, Marija na Zili in Rožek; Velikovec: Apače, Globasnica, Trušnje, Rinkole, Zvabek, Tinje, Srednja ves, Djekše, Kazaze, Galicija, St. Primož, Zitara ves, Dobrla ves, Vovbre in Zelezna Kapla. (»Domoljub«, 9. VI.)

— I O 25 letnici polniške šole, ki so jo praznovali na binkoštni ponedeljek, piše »Jutro« od 12. VI.

— I Nekdaj smo bili dijaki vsestransko upoštevan narodni faktor, saj so še danes načelniki vseh nacionalnih društev sami stari »dijaki«. Kakšna pa je danes mladina? Nič redkega ni, če prispejo v naša obmejna mesta absolventi slovenske univerze, ki se v obraz rogajo narodni zaskrbljenosti obmejnih narodnjakov. Nekdaj smo take junake imenovali kukaviške kruhoborce, danes so to še samo potomci nesrečne internacionale. Stara suknja, novi gumbi... Videl in slišal sem srbske, bolgarske, italijanske in nemške otroke, ki naravnost fanatično ljubijo svoj rod in domovino. Ni mi pa znano, kje bi našel slovenskega učenca, ki bi se drznil, kakor oni Kočevčarček na slovenski šoli, ki je kar sam intoniral nemško pesem, da bi zahteval na primer na kakšni nemški šoli v Kočevju slovensko pesem. To so le prazne sanje, ki se ne bodo nikdar uresničile. Kje le tičijo vzroki, da naša mladina nikdar ne nastopa radikalno narodno? Ali je morebiti vzrok v tem, da vsak odločen pojav kar v kali zatremu, ker se bojimo posledic? Morebiti je delni vzrok tudi v tem, da se tvorci naše kulture na deželi vse premalo od narodnega duha prepojeni pošiljajo v hude življenjske boje. Tudi mi smo se nekdanje vse drugo učili, samo ne to, kar bi med narodom najbolj potrebovali. Profesorji naj dajo več naši mladini, kakor so nekdanje sami dobili, in uspehi njihovih učencev bodo vidno jasnejši. Kje pa naj jemlje, če ni nikjer nabiral? Stara pesem... (»Proboja«, 28. V.)

— I Nova šola na Sv. Planini bo še letos zgrajena v ličnem domačem slogu. Šola enorazrednica bo stala z opremo vred okrog 200 tisoč dinarjev. O tem poroča »Jutro« od 14. junija v daljšem članku.

Učiteljska tiskarna

— I Ne prezrite! Kadar kaj naročite v Učiteljski tiskarni ali njeni knjigarni, odnosno podružnici v Mariboru, izpolnite nastopno, pa boste hitro postreženi: napišite naročilo razločno, podpisite ga, navedite točen naslov: ime, kraj, pošta. Če naročite v imenu urada ali zavoda, pritisnite tudi štampiljko. — Kadar želite kako pojasnilo, ne prilagajte znakov za odgovor, pač pa opremiti vsa pisma, naslovljena na Učiteljsko tiskarno in knjigarno s predpisano znamko. Naročajo vedno več skupaj. Pri naročilih pod 5 din imamo izgubo radi poštne in drugih stroškov. — Uvažujte našo prošnjo, v vašo in našo korist.

— I Novi zadrudniki se sprejemajo vsak mesec na seji upravnega sveta in nadzorstva. Prijavite se čimprej svojem sreskemu poverjeniku ali pa naravnost Učiteljski tiskarni. Vsak zaveden učitelj, vsaka zavedna učiteljica naj bo zadrudnik in odjemalec. Drugi izkaz zadrudnikov po srezih bo zopet pokazal lep napredek. Stanovska zavest raste, boljša bodočnost se nam obeta. Vse kaže, da bo imela Učiteljska tiskarna na koncu leta najmanj 1000 zadrudnikov in zadrudnic. Vplačevanje zadrudnih deležev na obroke omogoči vsakemu pristop. Ne odlašajte — svoji k svojim!

— I Izpričevala o dovršeni osnovni šoli, o dovršeni višji ljudski šoli, letna izpričevala in potrdila o predčasnem odpustu iz šole dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in v podružnici v Mariboru. Novo je le letno izpričevalo, ostala tri so bila že prej v rabi.

— I Zbirko iger za šolsko mladino — 14 knjig — nudimo šolam in mladinskim organizacijam za znižano ceno 100 din, z glasbenimi točkami 150 din.

— I Papir v polah za koncepte in dopise naročite v zavojih po 250, 500 ali 1000 pol zaradi ugodnejših cen.

— I Ste že pristopili kot zadrudnik k Učiteljski tiskarni? — Ne odlašajte!

Ročne zemljevide, nalepljene na štiri-delno zložljivo lepenco s platnenim hrbtom, dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne po 11 din. Priročno in trpežno.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ je zborovalo dne 28. maja t. l. v Šoštanju. Na sporedu je bilo poleg običajnega dnevnega reda in predlogov za banovinsko skupščino tudi še predavanje prof. Kolariča o slovenskem pravopisu.

V predavanju, kakor tudi pozneje v odgovorih na postavljena vprašanja, je g. prof. v poljudni obliki prikazal in razložil pereča vprašanja sodobnega našega pravopisa, za katerega najvišje načelo je, da je breznačelen, kar ravno povzroča učitelstvu v šoli nebroj težkoč. Članstvo je predavatelju za njegova izvajanja hvaležno.

V svrhu orientacije pred obema skupščinama je predsednik podal kratko poročilo o notranjem stanju naše organizacije.

Za banovinsko skupščino so bili predlagani in sprejeti sledeči predlogi:

1. zboljšanje materialnega položaja z ozirom na stalno naraščanje draginje;
2. materam učiteljicam naj se podaljša porodniški dopust;
3. iz prispevka za učiteljski pevski zbor naj se določi primerna podpora društvu mladinskih pevovodij;
4. za primer osemnedevne bolezni, ki so najštevilnejše, naj se ne zahteva zdravniško spridežilo, temveč le zdravniško potrdilo;
5. v »Našem rodu« naj se posveti več prostora realistični snovi in naj se uvede priloga za ženska ročna dela;
6. glede predloga, da se uvede 9. številka »Našega roda«, se strinjamo, če ostane pri tem število knjig neokrnjeno;
7. izvaja naj se sklep, da se pritegne odboru Mlad. matice svet;
8. »Naš rod« naj točno izhaja v določenem terminu.

Robinšček Srečko,

tajnik.

Mencej Martin,

predsednik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 11. junija 1938. na Rečici ob Savinji. Navzočih 28 = 58 %.

Tov. predsednik najtopleje pozdravi predavateljico tov. Angelo Vode iz Ljubljane. V svojem situacijskem govoru o napredovanjih, o položaju poročenih učiteljic in zvišanju prejemkov, o učnih načrtih in ukinitvi razredov, kar bo imelo za naše prilike najslabše posledice. V nadaljnjem poročilu govori o ukinitvi sreskih učit. knjižnic, o olajšavah za učitelje za zdravljenje na zagrebški kliniki; o projektu za nova pravila, o delu »Učit. pokreta« in o banovinski skupščini, ki bo 11. in 12. julija t. l. v Ljubljani. O marsikaterem teh vprašanj se je razpravljalo pri društvinih in stanovskih zasedavah.

Tov. Angela Vode nam je predavala »O nalogah današnje žene s posebnim ozirom na učiteljico«. Če je žena stopila v javno življenje, je prevzela tudi iste naloge, kakor jih ima moški. Žena bi se morala zanimati za vsa vprašanja, kakor moški. Vplivati mora s svojim delom na zboljšanje v vsakem pogledu. Da se to lažje doseže, smo organizirani. Tu opozarja na organizacijo čeških žen, ki jih vodijo učiteljice. — Za ženo je tudi potrebna večja razgledanost, to zahteva danes šola in ljudstvo. Današnji čas zahteva globoko izobrazbo, posebno učiteljice. Učiteljica mora delati na izpopolnitvi same sebe, vedeti, da je njena naloga, poznati vsa dogajanja okrog sebe in njih povezanost z dogajanjem v svetu. Za vaško učiteljico je potrebno, da je osebnost. Na vasi je čisto oseba, na katero vse gleda, se vse k njej obrača. Spremembe na vasi mora znati tolmačiti ljudem dostopno. — Nadalje opozarja na nevarnosti, ki prežijo prav danes na Slovence od vseh strani. Spominja se žen, ki so se v času narodnega preporoda in majske deklaracije zavedale svojega položaja in svoje narodnosti. Zlasti opozarja na

Obmorski učiteljski dom

Bodoči »Obmorski učiteljski dom v Omišlju« na otoku Krku vabi vse tovariše (-ice), ki ljubijo naše morje in si hočejo v bližnji bodočnosti ob njem na ceneni način okrepiti svoje zdravje

k pristopu.

Dom bo nudil tovarišem (-icam) največje udobnosti, tako v družabnosti, v ceni, kopanju itd.

Čim več nas bo, tem prej bo dom gotov.

Vplačani deleži so varno naloženi in last vsakega člana brez najmanjše izgube.

Podrobne informacije daje društvo s sedežem v Ljubljani, Franciškanska ulica 6.

Dosedanje člane pa prosimo, da se poslužijo nakazil v svrhu končne poravnave članarine. Odbor.

hajal v 9. številkah le, ako bi to šlo brez po-
viška naročnine, ako to ni mogoče, pa v se-
danjem obsegu in sicer tako, da bi dobili
otroci prvo številko takoj septembra, a knji-
ge v maju. 9. Zborovanja s skupnim obedom
se bodo vršila po dosednji praksi.

O običnem zboru Učiteljske samopomoči
je spregovorila učiteljica, poverjenica ga. Vida
Debeljakova, o učiteljskih gospodarskih usta-
novah pa poverjenik tov. upravitelj Jože Zu-
pančič. Poročala je tudi blagajničarka tovari-
šica Anica Terpinova. Predloga sta bila spre-
jeta dva: Prvi, ki govori o ustanovitvi učitelj-
skega smuškega tečaja in drugi, ki se zavze-
ma, da ne pride do ukinitve odeljenj, kakor
se zamišlja.

Fr. Košca, tajnik.

V. Debeljak, preds.

Šolski radio

— r XXXVI. Torek, 21. junija. Po južni
Srbiji — dialog Janeza Bezeljaka s Silvom
Mehoro. — Prvotno javljeno Kresovanje —
narodni običaji odpade iz tehničnih razlogov.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo,
19. junija ob 17. uri predaval g. inž. Rado
Lah: Kmečka mladina in očetovo posvetstvo.

O narodovi volji govore
navadno oni, ki narodu za-
povedujejo.

Karel Čapek.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

DIJAKINJO

sprejem na hrano in stanovanje k svoji
hčerki, učenki 2. razreda gimn. v Celju za
prihodnje šolsko leto. — Josip Kotnik,
učitelj, I. deška, Celje.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre,
toplomere, risalo orodje, mikroskope, foto-
aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine
in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ČEZ POČITNICE

oddam v centru Ljubljane 2 lepo oprem-
ljeni sobi ev. tudi s kuhinjo. Kopalnica na
razpolago. Pojasnila: Ceferin, Ljubljana,
Gradišče 8/a.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLAŠUJEJO

V NAŠEM LISTU

Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413.
Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem
po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poročstvu.